

Л. М. Прийдун

асистент кафедри банківської справи,
Тернопільський національний економічний університет, Україна
Priidunl@gmail.com

ОПТИМІЗАЦІЯ РЕГУЛЯТИВНОГО ВПЛИВУ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ НА БАНКІВСЬКІ КРЕДИТНІ ОПЕРАЦІЇ

Анотація. У дослідженні доведено, що найпоширеніші інструменти впливу Національного банку України на процес банківського кредитування потребують суттєвого вдосконалення в умовах посткризового функціонування економіки країни. Обґрунтовано необхідність оптимізації трансмісійного механізму, що забезпечить оперативність передачі імпульсів від зміни грошово-кредитної політики НБУ на кредитну діяльність банків. Запропоновано ряд заходів, які доцільно вжити Нацбанку для створення сприятливого середовища кредитування комерційними банками реального сектору.

Ключові слова: кредитування, грошово-кредитна політика, рефінансування, реальний сектор.

Л. М. Прийдун

преподаватель кафедры банковского дела, Тернопольский национальный экономический университет, Украина
**ОПТИМИЗАЦИЯ РЕГУЛЯТИВНОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА УКРАИНЫ
НА БАНКОВСКИЕ КРЕДИТНЫЕ ОПЕРАЦИИ**

Аннотация. В исследовании доказано, что наиболее распространенные инструменты влияния Национального банка Украины на процесс банковского кредитования требуют существенного совершенствования в условиях посткризисного функционирования экономики страны. Обоснована необходимость оптимизации трансмиссионного механизма, который обеспечит оперативность передачи импульсов от изменения денежно-кредитной политики НБУ на кредитную деятельность банков. Предложены мероприятия, которые целесообразно предпринять НБУ для создания благоприятной среды кредитования коммерческими банками реального сектора.

Ключевые слова: кредитование, денежно-кредитная политика, рефинансирование, реальный сектор.

Lyubov Pryidun

Lecturer, Ternopil National Economic University, Ukraine

OPTIMIZATION OF THE NATIONAL BANK OF UKRAINE REGULATORY IMPACT ON BANKS CREDIT OPERATIONS

Abstract. The given investigation proves that the most common instruments of the National Bank of Ukraine (NBU) influence on the process of bank crediting need substantial improvement under conditions of the post-crisis functioning of country's economy. The necessity of the transmission instrument's optimization that ensures efficiency of the NBU's monetary and a credit policy change transferring to commercial banks is substantiated. The improvement of connection between the regulator's interest rate policy and banks crediting activity is advised. It can be achieved by means of reducing the risk component of interest rate for credits and implementing purposeful course to reduce real inflation. It will help to decrease the cost of credit resources and give market participants the possibility to plan long-term activity. Due to the points covered, a set of certain measures is indicated in this article. It is reasonable to use these very measures by the NBU to create favorable surrounding for real sector crediting by commercial banks that will positively influence the economical development of Ukraine.

Key words: credit; monetary and credit policy; refinancing; real sector.

JEL Classification: E42, E50, E58

Постановка проблеми. У сучасних умовах для ефективного функціонування не лише банківської системи, а й економіки країни загалом особливої актуальності набуває переорієнтація кредитної діяльності банків у виробничий сектор та зменшення ризиків її проведення. Основна роль у вирішенні цих проблем належить центральному банку, який володіє відповідними інструментами впливу як на економічні, так і на ринкові процеси в економіці. Оптимізація впливу НБУ на кредитну діяльність комерційних банків покликана не лише зменшити в їх портфелях рівень проблемних позик, що нині є значним і не дозволяє повною мірою задовольнити кредитні потреби суб'єктів господарювання, а й створити підґрунтя для економічного розвитку України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання грошово-кредитного регулювання розкрито у працях багатьох іноземних та вітчизняних науковців. Серед зарубіжних учених варто виділити М. Вудфорда (*M. Woodford*), Л. Крістіано (*L. Christiano*), Р. Мотто (*R. Motto*), М. Ростagno (*M. Rostagno*), серед російських – А. Улюкаєва, Я. Міркіна та ін. У дослідження цієї проблеми зробили вагомий внесок такі українські науковці, як Д. Бойко, Г. Салтикова, М. Коваленко, С. Лазур. Водночас, залишаються мало дослідженими питання щодо вдосконалення інструментів регулятивного впливу НБУ в контексті оптимізації ризиків кредитування банківських установ.

Мета статті полягає в дослідженні впливу Національного банку України на розвиток кредитної діяльності банків та можливостей підвищення ролі інструментів монетарної політики в активізації кредитування реального сектору економіки.

Основні результати дослідження. НБУ як основному регулятору діяльності комерційних банків належить особливе місце в системі впливу на процес банківського кредитування, що безпосередньо позначається на можливостях подальшого економічного розвитку країни. З метою стимулювання чи обмеження кредитного потенціалу банків регулятор застосовує відповідні інструменти грошово-кредитної політики, ефект від реалізації яких визначає спрямованість вкладення банківських кредитних ресурсів. Відтак першочерговим завданням НБУ на сучасному етапі розвитку економіки України є проведення ефективної монетарної політики, спрямованої на активізацію кредитної діяльності комерційних банків.

На кредитну діяльність комерційних банків впливають такі інструменти: рефінансування банківських установ, облікова ставка, норма обов'язкових резервів, операції на відкритому ринку, валютна політика; визначення нормативів діяльності й вимог щодо формування резервів для покриття можливих втрат за кредитними операціями.

Здійснюючи валютну політику, НБУ встановлює курс гривні до інших валют, регулює валютно-кредитний ринок

тощо. Створивши свого часу передумови для доларизації вітчизняної економіки, регулятор дав поштовх розвитку валютного кредитування, що негативно вплинуло на стан кредитного середовища держави, кредитоспроможність суб'єктів господарювання та збільшило банківські ризики, особливо кредитний. Майже половина виданих у докризовий період кредитів була у валюті, що в умовах значної девальвації гривні позбавило багатьох підприємств можливості погасити позики, які здебільшого стали проблемними. У період посткризового відновлення в Україні важливо забезпечити правове середовище й економічні передумови активізації кредитної діяльності банків у національній валюті. Для цього потрібно стабілізувати курс гривні та зменшити валютні ризики банківських установ при здійсненні ними кредитних операцій.

Процентна політика, що відіграє ключову роль у реалізації грошово-кредитної політики, здатний забезпечити відповідні умови активізації кредитування банками України [1, с. 4]. Ураховуючи той факт, що коливання процентної ставки безпосередньо впливає на ціну грошей і такі показники, як споживання, ціни, виробництво, заощадження, то, маніпулюючи її рівнем, регулятор може змінювати кредитні можливості банківських установ. М. Вудфорд (*M. Woodford*) було доведено, що особливу роль у забезпеченні цього процесу відіграє облікова ставка НБУ, яка виступає індикатором грошово-кредитного ринку, сигналом до зміни інших ставок рефінансування й ціни банківських кредитних та депозитних операцій [2]. У більшості країн світу її рівень станом на кінець 2012 р. коливався від 0 до 5% (рис. 1). В Україні рівень облікової ставки є порівняно високим і становить 7,5% [3].

Поступове зменшення рівня облікової ставки відповідним чином має відбиватися на процентах за активними банківськими операціями та свідчити про стабілізацію функціонування банківської системи. Основний акцент у цьому процесі потрібно робити на довгостроковості такого зниження, адже якщо не передбачатиметься різних коливань рівня облікової ставки, банки поступово зменшать плату за наданими кредитами, що надасть доступ до позикових ресурсів більшій кількості позичальників.

Останніми роками в Україні простежується тенденція до зниження ціни кредитів рефінансування за всіма операціями (рис. 2). Однак такий тренд не посприяв відповідному зменшенню процентів за банківськими кредитами.

Цей факт пояснюється тим, що банківські установи, крім витрат на залучення коштів, закладають у ціну ще й значні ризики, зменшення яких можливе лише шляхом урегулювання окремих питань, пов'язаних із захистом прав кредиторів, удосконаленням процедури банкрутства, реструктуризацією кредитів тощо. До того ж слід ураховувати й недостатній розвиток фондового ринку, через який повинна забезпечуватися передача сигналів від регулятора до учасників ринку.

Для підвищення ролі процентної політики слід оптимізувати трансмісійний механізм передачі імпульсів від зміни відсоткових ставок НБУ до інших показників економічного розвитку держави, що має здійснюватись у площині зменшення неринкових чинників впливу на ставки, зокрема через мінімізацію ризиковості кредитної діяльності. Необхідно також забезпечити подальше зменшення ставок рефінансування та оптимізувати вплив процентної політики на кредитні операції банків. Для реалізації цього завдання потрібно вжити ряд заходів.

По-перше, розробити механізм залучення кредитів рефінансування на забезпечення ресурсами виробничого сектору і переорієнтацію кредитної спрямованості банків на розвиток реального сектору та його пріоритетних галузей. Процентну ставку за такими кредитами варто регламентувати в певному «коридорі» від ставки рефінансування, що надало б банкам стимулу для кредитування (адже залучатимуться довгострокові ресурси), а для позичальників істотно здешевило вартість позичених ресурсів. Доцільно було б ці позики страхувати державними гарантіями повернення, що мінімізує ризики банківської устано-

ви. Понад те, використання такого механізму кредитування не спричинятиме інфляційного тиску на економіку, оскільки орієнтоване на цільове використання.

По-друге, оголошення курсу на здійснення грошово-кредитної політики через інфляційне таргетування [4]. Звичайно, використання цього інструменту сьогодні не доцільне для економіки нашої країни в силу різних причин, однак фіксування рівня інфляції на певний період надасть упевненості як суб'єктам господарювання, так і банкам на довгострокову перспективу. Доведено, що зниження частки кредитів на 1% призводить до збільшення рівня інфляції на 0,29–0,31% протягом двох місяців унаслідок закладення у ціну продукту дефіциту фінансових ресурсів [5, с. 115]. Водночас, доки інфляція має прихований характер, зумовлений негрошовими чинниками, НБУ не зможе ефективно діяти у цьому напрямі. Саме тому збільшення обсягу коштів, наданих через кредити рефінансування, підвищення термінів операцій РЕПО та зняття деяких обмежень на їх проведення не активізувало кредитну діяльність банків [6, с. 143]. Звуженість відсоткової політики пояснюється ще й тим, що недостатнього розвитку набули зв'язки монетарної сфери і реальної економіки, які справляють «м'який» вплив на пропозицію грошей [7, с. 198].

Установлюючи норми резервування, НБУ регулює процеси залучення ресурсів комерційних банків, а також дохідність їх активних операцій [8, с. 46]. Цей інструмент є одним із найпотужніших, оскільки навіть незначна його зміна впливає на обсяги кредитування банківських установ. Відмітимо, що в закордонній банківській практиці центробанк встановлює норми резервування рідко, бо це досить жорсткий метод впливу на діяльність комерційних банків. Наприклад, у таких країнах, як Китай, Канада, Нова Зеландія, Великобританія, Австралія, зазначений інструмент монетарного регулювання не використовується. У Польщі норма резервування встановлюється на рівні 3,5% [9]. У США Федеральна резервна система застосовує диференційований підхід залежно від суми депозитів. Зокрема, залучивши депозити в сумі \$12,4–79,5 млн., банки повинні відрахувати в резерви 3%, понад \$79,5 млн. – 10% [10]. Банк Білорусі практикує розмежування норми резервування залежно від виду позичальника і валюти: залучені в національній валюті депозити фізичних осіб –

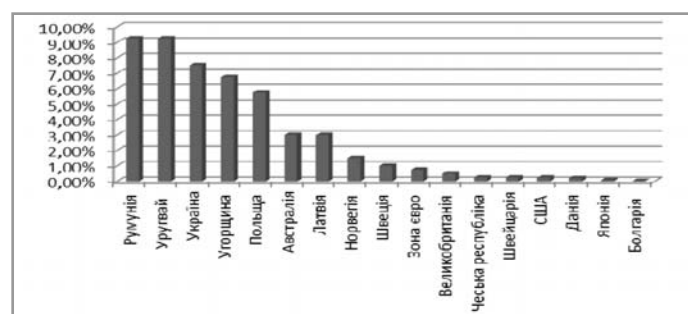

Рис. 1. Рівень облікової ставки країн світу
Джерело: Діаграму побудовано автором за даними [3; 9; 10; 15]

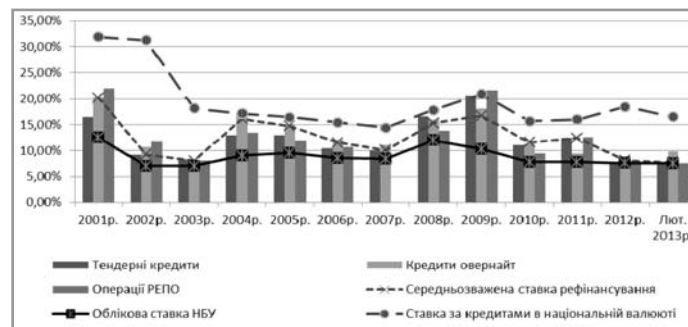

Рис. 2. Динаміка процентних ставок рефінансування НБУ та відсотка за банківськими кредитами, 2001–2013 рр.
Джерело: Діаграму побудовано автором за даними НБУ [3]

0%, юридичних осіб – 10%; від суми вкладів в іноземній валюті банк повинен відрахувати 12% [11]. Банк Молдови стягує 1,5% резервування від вкладів у національній валюті та 14%, якщо залучення коштів було здійснено в неконвертованій валюті [12]. Цікавим є підхід Банку Казахстану – банківські установи здійснюють резервування залежно від терміну і виду залучених коштів: за внутрішніми зобов'язаннями до 1 року – 2,5%, більше 1 року – 0%; за зовнішніми короткостроковими вкладками – 6%, довгостроковими – 2,5% [13]. Отже, кожна країна використовує цей інструмент відповідно до економічної ситуації, стану банківської системи та валютного ринку. Проте, незалежно від мети і цілей його застосування, найефективнішим прийнято вважати диференційований підхід, що повинен спрямовуватися на обмеження притоку короткострокового спекулятивного капіталу, розвиток ринку довгострокових банківських інструментів та зниження тиску на валютний ринок.

В Україні диференціація норми резервування відбувається залежно від валюти і терміну вкладу. Якщо проаналізувати динаміку зміни цього інструменту, то можемо констатувати, що у цілому його регулювання було спрямоване на зменшення кредитних ризиків банківських установ, а також спекулятивних операцій з валютою, адже починаючи з 2008 року НБУ залишив вимогу щодо резервування лише від залучених коштів в іноземній валюті, вплинувши таким чином на валютне кредитування, яке було досить ризиковим для комерційних банків, та обмеживши їх вихід на міжнародні фінансові ринки. Тепер за короткостроковими вкладками юридичних і фізичних осіб в іноземній валюті відрахування становлять 9%, за довгостроковими – 3%, за поточними коштами – 10%, за коштами, які залучені від банків-нерезидентів, – 3% [3]. Водночас, збільшення норм резервування призвело до подорожчання ресурсів, що змусило банки переглянути прибутковість депозитів у бік їх зменшення та підвищити плату за кредити для позичальників. Тож потрібно зміцнити контролюючі заходи, які стосуються можливості зовнішніх запозичень саме фінансово нестабільних банківських установ, адже зважаючи на те, що внутрішні ресурси банків є «короткими» і волатильними, банківські установи змушені вдаватися до запозичень на зовнішніх ринках.

Ураховуючи той факт, що цей інструмент НБУ виступає своєрідним буфером, покликаним забезпечувати зменшення втрат від активних операцій банків, потрібно запровадити політику диференційованого резервування відповідно до стану кредитного ринку країни. Зокрема в періоди «кредитного буму» відрахування в резерви мають збільшуватися, в періоди скорочення – навпаки, зменшуватися, що знизить навантаження на результат діяльності банківських установ в умовах кризи. Диференціація резервування можлива й за критеріями надійності комерційного банку та його часткою в банківській системі країни. Для великих, системоутворюючих банків, діяльність яких здатна суттєво вплинути на розвиток усієї банківської системи, варто встановити вищу ставку відрахувань, ніж для комерційних банків, котрі займають незначну частку банківського ринку. Однак при цьому потрібно виходити з економічної доцільності здійснення такого ранжування і враховувати всі можливі недоліки його проведення як для банків, так і для НБУ.

Відповідно до «Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями» від 25.01.2012 № 23 НБУ встановлює резервні вимоги за рівнем кредитного ризику банків, зобов'язуючи останніх додатково забезпечувати кредити заставою для зменшення відрахувань у резервні фонди внаслідок їх знецінення. Однак підприємства зазвичай не в змозі надати додаткове забезпечення і через це втрачають можливі джерела фінансування своєї діяльності, а комерційні банки – надійних клієнтів. Тому необхідно переглянути значення Положення на предмет збільшення кількості показників та факторів, які свідчать про прибутковість пози-

чальника, і впровадити спеціальний механізм резервування для банківських установ, що спрямовують власні ресурси у кредитування реального сектору та його пріоритетних галузей, що стимулювало б їх розширювати свою діяльність у цьому напрямі.

Здійснюючи операції на відкритому ринку, НБУ впливає на ліквідність банків, їх кредитний потенціал унаслідок зміни проценту на купівлю-продаж цінних паперів. Аналіз застосування цього інструменту в Україні дає підстави стверджувати, що на відкритому ринку переважають операції з ОВДП, які від початку 2012 року номінуються ще й у доларах США. Однак спрямування коштів у більш дохідні облігації держави обмежує їх вкладення в реальний сектор економіки [14, с. 345]. Крім того, НБУ замість виконання ролі агента уряду на первинному ринку державних облігацій, почав скуповувати ОВДП, тим самим кредитуючи державу. Слід зауважити, що ситуація, коли банківський сектор виступає основним інвестором на ринку державних облігацій, є досить небезпечною для України. Саме тому доцільно обмежити участь НБУ в купівлі-продажу ОВДП на первинному ринку, зменшити дохідність таких облігацій і залучати інших учасників до їх придбання та продажу. Необхідно також розробити механізм випуску ОВДП під відповідні програми інвестування промисловості, що сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості цього сектору економіки.

Відмітимо, що нормативні показники функціонування комерційних банків наразі не враховують усіх ризиків їх діяльності, а відтак гальмується вироблення заходів щодо її покращення. З огляду на це потрібно розробляти диференційовані нормативи кредитних ризиків відповідно до причин їх виникнення (помилки у стратегії чи кредитній політиці банку, оцінці кредитоспроможності позичальника тощо). Доцільно обмежити максимальний розмір кредитів, наданих інсайдерам, та отриманих міжбанківських позик, що сприятиме більш глибокій диверсифікації активів банку і зменшенню впливу інсайдерів, знизить залежність комерційних банків від ресурсів міжбанківського ринку із притаманною йому кон'юнктурною нестабільністю.

У рамках здійснення регулятивної політики НБУ варто встановити безпечний рівень частки активів одного банку в сукупних активах банківської системи задля уникнення надмірної концентрації та зменшення впливу наслідків функціонування одного комерційного банку на весь банківський сектор країни. Особливий контроль слід забезпечити над банками, котрі концентрують свою діяльність у певному секторі кредитування, виступаючи лідером у галузі. Така діяльність повинна розцінюватись як агресивна і ризикова, що потребує застосування відповідних заходів впливу з боку регулятора. Для зменшення ризиковості банківської діяльності НБУ потрібно сформувати належне правове середовище, що зобов'язуватиме комерційні банки відображати реальні показники своєї діяльності. Приховування банківськими установами наявних ризиків, особливо кредитних, не дозволяє НБУ адекватно оцінити ситуацію та трансформувати свої рішення в ефективні регулятивні дії, які мають супроводжуватися відповідними санкціями.

Висновки. Підсумовуючи, відмітимо, що попри розвиток і широке застосування інструментів монетарної політики Нацбанк останніми роками не зміг обмежити надмірну кредитну експансію та зменшити кредитні ризики банків України. Рівень проблемних позик у їх портфелі знаходиться на досить значному рівні, що свідчить про неефективність застосованих НБУ механізмів регулювання кредитної діяльності комерційних банків і недостатню спрямованість інструментів грошово-кредитної політики на виконання ключових завдань розвитку економіки.

На основі вищевикладеного можна стверджувати, що політика Національного банку України розрахована на нормальний стан економіки і не забезпечує належного впливу в умовах нестабільності та невизначеності. Спрямованість дій регулятора на короткотермінові заходи не сприяє економічному зростанню і розвитку кредитування

реального сектору, а лише забезпечує тимчасову стабілізацію грошової одиниці та зменшення інфляційної складової. Отже, для того щоб грошово-кредитна політика НБУ впливала на ефективність кредитної діяльності банків, необхідно сформувати дієвий механізм передачі імпульсів до грошово-кредитного ринку від зміни облікової ставки НБУ, покращити зв'язок процентної політики регулятора із кредитною діяльністю банків (зокрема через зменшення ризикової складової у процентній ставці за кредити), упровадити цілеспрямований курс на зниження реальної інфляції, що зменшить вартість кредитних ресурсів і дасть змогу учасникам ринку планувати свою діяльність на довгострокову перспективу.

Саме тому наші подальші наукові розробки будуть спрямовані на дослідження напрямів підвищення ефективності трансмісійного механізму та можливостей довгострокової спрямованості монетарної політики в сучасних умовах розвитку економіки України.

Література

1. Улюкаєв А. В. Новые вызовы денежно-кредитной политики / А. В. Улюкаєв // Финансы и кредит. – 2012. – № 11. – С. 3–5.
2. Woodford M. Interest and Prices: Foundations of a Theory of Monetary Policy / M. Woodford. – Princeton : Princeton University Press, 2009. – 804 p.
3. Основні тенденції грошово-кредитного ринку України за 2013 рік [Електронний ресурс] / Національний банк України. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58038
4. Christiano L. Two Reasons Why Money and Credit May be Useful in Monetary Policy / L. Christiano [Electronic resource]. – Accessed October 2007, at <http://papers.nber.org/papers/w13502.pdf>
5. Аналитический доклад «Стратегия развития финансовой системы России: блок «Стимулирование модернизации экономики (банковский сектор, денежно-кредитная политика, налоги)»; коллектив авторов под рук. д.э.н., проф. Я. М. Миркина. – М., 2010. – 459 с.
6. Салтикова Г. В. Рефінансування банків: світова практика та напрями розвитку в Україні / Г. В. Салтикова // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2011. – № 2. – С. 142–145.
7. Лазур С. П. Методи та інструменти грошово-кредитного регулювання трансформаційної економіки України / С. П. Лазур, Я. С. Лалчук, І. Р. Шевчик // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.2. – С. 194–201.
8. Бойко Д. І. Використання норм обов'язкових резервів у грошово-кредитній політиці України / Д. І. Бойко, О. О. Коківіхіна // Економічний часопис-XXI. – 2011. – № 3–4. – С. 45–47.
9. Офіційний сайт Національного банку Польщі [Електронний ресурс]. – Режим до-

- ступу : http://www.nbp.pl/homen.aspx?f=/en/onbp/informacje/polityka_pieniezna.html
10. Офіційний сайт Федеральної резервної системи США [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.federalreserve.gov/monetarypolicy/reservereq.htm>
 11. Офіційний сайт Національного банку Білорусі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbrb.by/eng/statistics/ratio.asp>
 12. Офіційний сайт Національного банку Молдови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bnm.md/ru/monetary_policy_report
 13. Офіційний сайт Національного банку Республіки Казахстан [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nationalbank.kz/?docid=1022>
 14. Коваленко М. М. Грошово-кредитна політика національного банку в контексті кредитування реального сектору економіки країни / М. М. Коваленко // Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. – Х. : Вид-во ХарП, 2011. – Вип. 3 (34). – С. 345–356.
 15. Офіційний сайт Австрійського національного банку. Міжнародні порівняння за 2012 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.oenb.at/isaweb/report.do?lang=DE&report=10.4>

Стаття надійшла до редакції 05.04.2013

References

1. Ulyukhaye, A. (2012). New challenges of monetary policy. *Finances and Credit*, 11, 3-5 (in Rus).
2. Woodford, M. (2009). *Interest and Prices: Foundations of a Theory of Monetary Policy*. Princeton : Princeton University Press.
3. *Major trends of monetary market of Ukraine* (2013). Retrieved from http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58038 (in Ukr).
4. Christiano, L., Motto, R., Rostagno, M. (2007). *Two Reasons Why Money and Credit May be Useful in Monetary Policy*. Cambridge, Mass. : National Bureau of Economic Research.
5. Mirkin, J. et al. (2010). *Strategy of development of Russia's finance system (Analytical report)*. Moscow, Russia (in Rus).
6. Salytkova, H. (2011). Refinancing of banks, international practices and areas of development in Ukraine. *Journal of Berdyansk University of Management and Business*, 2, 142-145 (in Ukr).
7. Lazor, S., Lapchuk, J., & Shevchuk, I. (2010). Methods and tools of Ukraine's economics monetary transformation. *Scientific Bulletin of NLTU*, 20.2, 194-201 (in Ukr).
8. Boyko, D., Kokovihina, A. (2011). The use of norms of obligatory backlogs in the monetary policy of Ukraine. *The Economic Annals-XXI Journal*, 3-4, 45-47 (in Ukr).
9. *Official site of the National Bank of Poland*. Retrieved from http://www.nbp.pl/homen.aspx?f=/en/onbp/informacje/polityka_pieniezna.html
10. *Official site of the U.S. Federal Reserve*. Retrieved from <http://www.federalreserve.gov/monetarypolicy/reservereq.htm>
11. *Official site of the National Bank of Belarus*. Retrieved from <http://www.nbrb.by/eng/statistics/ratio.asp>
12. *Official site of the National Bank of Moldova* Retrieved from http://www.bnm.md/ru/monetary_policy_report
13. *Official Site of the National Bank of Kazakhstan*. Retrieved from <http://www.nationalbank.kz/?docid=1022>
14. Kovalenko, M. (2011). Monetary policy of the national bank in the context of the real sector of economics crediting. *Theory and Practice of Public Administration*, 3(34), 345-356 (in Ukr).
15. The Austrian National Bank (2012). *International comparisons*. Retrieved from <http://www.oenb.at/isaweb/report.do?lang=DE&report=10.4>

Received 05.04.2013

УДК 336.1:352

Н. Ю. Велентейчик
аспірантка кафедри фінансів, Східноукраїнський національний
університет імені Володимира Даля, Луганськ, Україна
velentejchiknata@mail.ru

УЗГОДЖЕННЯ ІНТЕРЕСІВ ЦЕНТРУ ТА РЕГІОНІВ У ПРОЦЕСІ МІЖБЮДЖЕТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Анотація. Розглянуто інтереси центральної влади та органів місцевого самоврядування в системі міжбюджетного регулювання. Виявлено різноспрямований і суперечливий характер інтересів цих двох сторін, можливі конфлікти між ними та шляхи їх усунення. Визначено вплив міжбюджетних трансфертів на динаміку інтересів учасників міжбюджетного регулювання.

Ключові слова: інтереси, міжбюджетні трансферти, дотації, субвенції.

Н. Ю. Велентейчик

аспірантка кафедри фінансов, Восточноукраинский национальный университет
имени Владимира Даля, Луганск, Украина

СОГЛАСОВАНИЕ ИНТЕРЕСОВ ЦЕНТРА И РЕГИОНОВ В ПРОЦЕССЕ МЕЖБЮДЖЕТНОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ

Аннотация. Рассмотрены интересы центральной власти и органов местного самоуправления в системе межбюджетного регулирования. Выявлены разнонаправленный и противоречивый характер интересов этих двух сторон, возможные конфликты между ними и пути их устранения. Определено влияние межбюджетных трансфертов на динамику интересов участников межбюджетного регулирования.

Ключевые слова: интересы, межбюджетные трансферты, дотации, субвенции.

Nataliya Velenteichyk

Post-Graduate Student, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Lugansk, Ukraine

CONGRUENCE OF INTERESTS OF THE CENTER AND REGIONS IN THE COURSE OF INTERGOVERNMENTAL RELATIONS REGULATION

Abstract. This article reviews theoretical aspects of the government regulation of inter-budgetary relations in Ukraine considering the different interests of the central and local governments. This study investigates the essence of central and regional governments' interests and the meaning of congruence between their interests. Further, it examines the situations when the interests of the central and regional governments concur or complement each other and the situations when there is a discrepancy or conflict of interests between them. The author assumes that the conflict of interests of participants constrains economic and social development of the country; it reduces the quality of public authorities' performance and hampers the effective implementation of fiscal policy. Therefore, this conflict of interests requires effective resolution.

